

Generalkirurg dr.med. Jens Johan Hjort

(Portrettet henger i Lille festsal)

A handwritten signature in cursive script, reading "Hjort".

Generalkirurg, dr. med. Jens Johan Hjort var født i Christiania 8. mai 1798. Hans far var dansk av fødsel, moren (f. Holbye) var fra Vardal. Jens Johan Hjort tok artium ved Christiania Kathedralskole i 1816. I 1822 tok han medisinsk embetseksamen, men hans militærmedisinske løpebane skriver seg fra 1. februar 1821, da han ble konstituert «Compagni-chirurg» i Kristiansandske Infanteribrigade. 1. desember 1822 ble han overført til Artilleribrigaden, ved hvilken han ble «virkelig Compagni-kirurg» med ansiennitet fra 26. oktober 1822. Etter å ha tatt embetseksamen fortsatte han sin medisinske utdanning som sykehuslege, bl. a. ved Akershus Amtssykehus, ved Christiania bys sivile sykehus, ved Fødselsstiftelsen og Rikshospitalet, inntil han i 1841 ble ansatt som overlege ved Rikshospitalets Hudsykeavdeling, med forpliktelse til å holde forelesninger for de medisinske studenter. I denne stilling ble han i over 30 år.

Hans interesser i medisinen synes først å ha konsentrert seg om øyets funksjon, idet han i 1826 og 1830 tok Licentiat- og doktorgraden i medisin på 1. og 2. del av sin avhandling om netthinnens forhold («De functione retinæ»). Etter hvert førte hans virke som fattiglege og epidemilege ham over på andre spesialområder av medisinen. Spedalskhet og hudsykdommer hadde på Hjorts tid atskillig utbredelse i Norge, og studiet av disse sykdommene og kampen mot dem ble de dominerende trekk i en omfattende medisinsk virksomhet som gjorde hans navn kjent og aktet også utenfor den skandinaviske legeverden. I motsetning til sin samtidige, overlege Boeck som praktiserte den såkalte «syfilisasjon» i behandlingen av syfilis, holdt Hjort sterkt på sin «derivasjonskur»), dvs. behandling med trekkplaster. Hjort var en uttalt motstander av Boeck og Danielsens teori

om spedalskhetens arvelighet; han hevdet at denne sykdom først og fremst skyldtes slette hygieniske forhold, uten dog nærmere å kunne forklare årsaksforholdene. Han foretok flere studiereiser i inn- og utland og utfoldet en rik virksomhet som forfatter av avhandlinger og artikler i medisinske og spesielle naturvitenskapelige tidsskrifter. Det bør også nevnes at han var en av stifterne av Det medisinske selskap i Oslo.

Jens Johan Hjort ble 10. juni 1826 utnevnt til brigadelege ved Kavaleriet etter innstilling fra den konstituerte generalkirurg, professor Skjelderup, som anbefalte ham «fordi han tillige havde aflagt offentlig Prøve paa ualmindelig Eruditiou». Fra februar 1847 til mai 1853 var Hjort konstituert generalkirurg. Han var medlem og formann i «Armeens Lægecommissiou». For å gjøre seg kjent med innretningen av det militære legevesen, foretok han i 1845 en reise til Sverige og i 1850 en reise til Danmark «i anledning den forestående utrykning». Han døde i Oslo 27. september 1873.

Generalkirurg, dr. med. Jens Johan Hjort ble i 1868 R. St. O. O. for fortjenstlig ernbetsvirksomhet. Hans portrett, malt av Chr. Clæen i 1866, ble gitt til Rikshospitalet av hans gamle elever.

Portrettet i Oslo Militære Samfund er malt av Knud Bergslien (1827-1908).

Ernst Høva.